

Využití služebních psů za mimořádných a krizových situací

Vendula Zálešáková

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Vendula Zálešáková**
Osobní číslo: **L21538**
Studijní program: **B1032A020002 Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Použití služebních psů za mimořádných a krizových situací**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte teoretická východiska vztahující se k dané problematice.
2. Provedte analýzu vybraných procesů služební kynologie s důrazem na krizové a mimořádné situace.
3. Vyhodnoťte dosažené výsledky a zpracujte návrh na zlepšení.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BRADY, Karen; CRACKNELL, Nina; ZULCH, Helen; MILLS, Daniel. *Factors associated with long-term success in working police dogs*. Lincoln Velká Británie, 2018. ISSN 0168-1591.
 2. JANČAŘÍKOVÁ, Kateřina. *Záchranářská kynologie – teorie, data, zkušenosti*. Praha, Nakladatelství Plot, 2019. ISBN 978-80-7428-354-3.
 3. KOLEKTIV ODBORNÍKŮ. *Speciální výcvik psů*. Praha, Nakladatelství Naše vojsko, 2021. ISBN 978-80-206-1930-3.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lukáš Pavlík, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2024**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 3. 5. 2024

Jméno a příjmení studenta: Vendula Zálesáková

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je analyzovat využití služebních psů za mimořádných a krizových situací. Teoretická část práce se zaměřuje na detailní pohled na tuto problematiku, definici klíčových pojmů a představení organizací, které služební psy a psovody využívají. Je zde zmíněn i historický vývoj a současný stav služební kynologie. Hlavním cílem práce je provedení analýzy a vyhodnocení výsledků popřípadě navržení na zlepšení. Metody výzkumu zahrnují konzultace s odborníky z oboru služební kynologie a studium literatury.

Klíčová slova: Armáda České republiky, kynologie, psovod, krizové situace, mimořádné události, Policie České republiky, služební kynologie, služební pes

ABSTRACT

The aim of the bachelor thesis is to analyse the use of service dogs in emergency and crisis situations. The theoretical part of the thesis focuses on a detailed look at this issue, defining key terms and introducing organisations that use service dogs and handlers. The historical development and the current state of service cynology are also mentioned. The main aim of the work is to analyse and evaluate the results and suggest improvements. Research methods include consultation with experts in the field of service cynology and study of literature.

Keywords: Army of the Czech Republic, cynology, dog handler, crisis situations, emergencies, Police of the Czech Republic, service cynology, service dog

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE	12
1.1 DĚLENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ.....	13
1.2 KRIZOVÉ SITUACE A KRIZOVÉ STAVY	13
2 KYNOLOGIE.....	15
2.1 DĚLENÍ KYNOLOGIE	15
2.2 HISTORIE A SOUČASNÁ KYNOLOGIE	17
2.2.1 První policejní psy v České republice	17
2.2.2 Oddíl kynologie Policie České republiky	18
2.2.3 Služební kynologie v současnosti	18
2.3 NEJČASTĚJI POUŽÍVANÁ PLEMENA PSŮ	20
2.3.1 Německý ovčák.....	20
2.3.2 Belgický ovčák.....	21
2.3.3 Rotvajler.....	21
2.3.4 Labradorský retrívr.....	22
2.3.5 Border kolie.....	22
2.3.6 Temperament jako důležitý rys při výběru služebního psa.....	22
3 NASAZENÍ SLUŽEBNÍHO PSA PŘI MIMOŘÁDNÝCH SITUACÍCH.....	24
3.1 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	24
3.2 CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY.....	25
3.3 VĚZEŇSKÁ SLUŽBA	25
3.4 HORSKÁ SLUŽBA	26
3.5 ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	26
3.6 USAR TEAM	27
3.7 ODJEZD NA ZÁSAH.....	27
3.7.1 Průběh pátrání v ploše	28
3.7.2 Velitel psovodů	28
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	30
4 VYHODNOCENÍ PROBLEMATIKY SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE A JEJÍ VYUŽITÍ PŘI MIMOŘÁDNÝCH A KRIZOVÝCH SITUACÍCH.....	31
4.1 ROZHOVORY S ODBORNÍKY Z PRAXE NEBO-LI KVALITATIVNÍ VÝZKUM.....	31
4.1.1 Průběh výzkumného šetření	32
4.1.2 Analýza získaných dat.....	33
4.2 SWOT ANALÝZA	38
4.2.1 SWOT analýza využití služebního psa	40

4.3	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ SLUŽEBNÍ KYNOLIE ZA MIMOČÁDNÝCH A KRIZOVÝCH SITUACÍ	42
4.3.1	Návrhy na zefektivnění vysílání služebních psů a psovodů na místa mimořádných událostí	45
	ZÁVĚR	46
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	47
	SEZNAM OBRÁZKŮ	50
	SEZNAM TABULEK.....	51
	SEZNAM PŘÍLOH.....	52

ÚVOD

Mimořádné události a krizové situace jsou nevyhnutelnou součástí naší společnosti a představují významné výzvy pro ochranu obyvatelstva a veřejné bezpečnosti. Jejich včasná detekce a účinná reakce jsou klíčové pro minimalizaci škod a ochranu lidských životů a majetku.

Živelné pohromy, nehody, havárie a katastrofy - tyto události jsou téměř denním tématem v médiích. V současném globalizovaném světě jsme neustále informováni o těchto událostech, které se zdají být častější a dotýkají se nás více než dříve. I přes pokrok moderních záchranných technologií zůstává speciálně vycvičený pes stále nejrychlejším, nejspolehlivějším a nenahraditelným prostředkem pro vyhledání osob při těchto mimořádných událostech. Jeho schopnosti detekce, vyhledávání a záchrany přinášejí naději a pomoc v kritických chvílích.

V rámci těchto situací hrají služební psi důležitou roli, neboť svými schopnostmi mohou výrazně přispět k úspěšnému řešení kritických situací. Jsou nasazováni k pátrání po pohřešovaných osobách, detekci nebezpečných látek a zajištění bezpečnosti na místech havárií a katastrof.

Jejich účast přináší významnou přidanou hodnotu v rámci záchranných operací a zvyšuje šance na úspěšné řešení mimořádných událostí. Vzhledem k rostoucímu významu bezpečnosti a ochrany veřejnosti je nezbytné podrobit analýze a zhodnotit efektivitu využívání služebních psů jako integrální součásti komplexního bezpečnostního systému.

S ohledem na dynamiku moderních hrozeb a různorodost rizikových situací se stává zřejmým, že tradiční bezpečnostní opatření a technologie samy o sobě nedostačují k zajištění adekvátní ochrany občanů.

Služební psi, díky svým přirozeným schopnostem přinášejí do bezpečnostního prostředí jedinečný a nenahraditelný přínos. Jejich účinnost a všestrannost v operativní praxi jsou stále více uznávány a využívány v rozmanitých oblastech, od pátracích akcí po ochranu veřejných událostí.

Proto je klíčové provést komplexní analýzu efektivity jejich využívání a identifikovat potenciální oblasti zlepšení či inovace, které mohou přispět k ještě účinnějšímu zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatelstva.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE

Na začátek je potřeba si vymežit pojmy, které jsou úzce spjaté s použitím psů při mimořádných a krizových situacích. Patří sem nejen definice mimořádné události a krizové situace, ale také definice integrovaného záchraného systému a pojmy s ním spojené.

„Mimořádná událost je definovaná v zákoně jako škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“ (Česko, 2000).

„Krizovou situací je myšleno narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu“ (Česko, 2000).

Hlavní rozdíl mezi mimořádnou událostí a krizovou situací je ten, že mimořádná událost je definovaná v zákoně 239/200 Sb. a jedná se o stav, který nastane v klidovém stavu. Zatímco krizová situace je definována v zákoně 240/200 Sb. a krizová situace vzniká z mimořádné události.

„Integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací“ (Česko, 2000).

„Základními složkami integrovaného záchraného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky“ (Česko, 2000).

„Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu“ (Česko, 2008).

„Armáda České republiky je součástí ozbrojených sil a jejich úkolem je připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení. Ozbrojené síly plní též úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků České republiky o společné obraně proti napadení“ (Česko, 1999).

„Celní správa České republiky je soustavou správních orgánů a ozbrojeným bezpečnostním sborem. Jako orgány celní správy se zřizují Generální ředitelství cel a celní úřady, které jsou správními úřady a organizačními složkami státu“ (Česko, 2012).

„Vězeňská služba je ozbrojeným bezpečnostním sborem, který zajišťuje výkon vazby, výkon zabezpečovací detence a výkon trestu odnětí svobody a v rozsahu stanovené tímto zákonem ochranu pořádku a bezpečnosti při výkonu soudnictví a správě soudů a při činnosti státních zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti“ (Česko, 1992).

„Horská služba má za úkol organizování a provádění záchranných a pátracích akcí v horském terénu, kterými se rozumí vyhledávání a pomoc osobám v tísni, v případě potřeby poskytování první pomoci těmto osobám a zajištění jejich přepravy k nejbližšímu zdravotnickému zařízení nebo dopravnímu prostředku zdravotnického zařízení, včetně zajištění pohotovostní služby! (Česko, 1999).

1.1 Dělení mimořádných událostí

Mimořádné události se dělí na přírodní neboli naturogenní a antropogenní, což znamená působením člověka. Mezi naturogenní mimořádné události řadíme například tornádo, sopečnou činnost, zemětřesení, tsunami, sucho, hurikány. Mezi mimořádné události způsobené člověkem patří zejména havárie s únikem nebezpečných látek, radiační havárie, nehody, kriminální hrozby.

Tyto neobvyklé události mohou nadále navazovat nebo spouštět tzv. domino efekt, což znamená, že jedna událost může iniciovat řetězovou reakci dalších událostí, ať už přírodních či antropogenních. Vynikajícím příkladem ilustrujícím tento fenomén je zemětřesení, kdy se dvě tektonické desky střetávají nebo se jedna podkládá pod druhou, což vyvolává obrovský tlak, jenž se nakonec uvolní. Tímto způsobem vzniká zemětřesení, které v moři může generovat tsunami. Toto obrovské vlnění poté putuje a čím blíže se dostává k pobřeží, tím mohutnější je vlna. Tsunami následně způsobuje rozsáhlé záplavy a může například poškodit jadernou elektrárnu, což může vyústit v radiační havárii.

1.2 Krizové situace a krizové stavy

Krizové situace nastávají v případech, kdy mimořádná událost dosáhne rozměrů, které přesahují schopnost běžného fungování správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek Integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury k účinnému odvrácení hrozby. Pro získání dalších zdrojů nebo prostředků je nezbytné požádat o pomoc

z území, které není dotčeno mimořádnou událostí, nebo přijmout opatření, která by mohla omezit běžné funkce a práva občanů. Tento cíl lze dosáhnout pouze vyhlášením jednoho ze zmíněných krizových stavů.

Máme čtyři druhy krizových stavů a to stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav.

Stav nebezpečí vyhláší hejtman popřípadě primátor hlavního města Prahy a vyhláší ho pro celý kraj či jeho část. Tento stav může trvat maximálně třicet dnů a prodloužení tohoto stavu je možné pouze se souhlasem vlády. Důvody pro vyhlášení stavu nebezpečí jsou ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí, pokud ohrožení není možné odvrátit běžnou činností složkami integrovaného záchranného systému, kraje, obce nebo subjekty kritické infrastruktury.

Nouzový stav vyhláší vláda a při nebezpečí z prodlení je možné, aby ho vyhlásil předseda vlády, a vyhláší se pro celý stát nebo jeho určitou část. Tento stav může trvat taktéž pouze třicet dní ale pokud je nutné tento stav prodloužit, může období nouzového stavu být delší po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny. Nouzový stav je vyhlášen v případě ohrožení životů, zdraví, majetku nebo je-li ohrožen pořádek a bezpečnost a také v případě živelných mimořádných událostí, havárií, nehod nebo jiných nebezpečí.

Stav ohrožení státu je vyhlášen Parlamentem na návrh vlády a trvání tohoto stavu není nijak omezeno. Může být opět vyhlášen pro celý stát nebo jen jeho část jako v případě nouzového státu. Stav ohrožení státu je vyhlášen pouze za podmínek, jestli je bezprostředně ohrožena svrchovanost státu, územní celistvost nebo demokratické základy státu.

Posledním z krizových stavů je válečný stav, je vyhlášen Parlamentem a opět trvání není omezeno. Na rozdíl od ostatních stavů se tento vyhláší pouze pro celý stát a vyhlášen byl pouze za podmínky, že by Česká republika byla napadena nebo je nezbytné plnit závazky dané ostatním státům, se kterými Česká republika podepsala smlouvy o kolektivní obraně proti napadení (Generální ředitelství hasičského záchranného sboru ČR, 2024).

2 KYNOLOGIE

Kynologie bývá mnohdy nesprávně zaměňována s výcvikem psů. Kynologie je věda, která se zabývá psy obecně a zkoumá psy jako biologický druh. Mezi veřejností se ale začal používat tento pojem více pro výcvik jak pro samotnou studii těchto zvířat a běžně používaným označením kynolog se myslí člověk, který se zabývá výcvikem.

Kynologie se běžně dělí na chovatelství, vystavování, zkoušky psů a speciální skupiny kynologie, a všechny tyto odvětví se navzájem prolínají. Mezi speciální skupiny řadíme služební kynologii, sportovní kynologii a psí sporty, myslivost a záchranářství (Panocha, 2019).

2.1 Dělení kynologie

Chovatelství psů

V oblasti kynologie se nejedná každý majitel psa o chovatele. Kynologie je specializované odvětví, které se zaměřuje na reprodukci konkrétních plemen psů nebo křížení plemen za účelem vytvoření nových. Klíčovým prvkem profesionálního chovatelství je pečlivá selekce jedinců vhodných pro chov, ať už se jedná o jejich fyzický stav, temperament nebo schopnosti. Jedním z nejvýraznějších příkladů diverzity chovatelství jsou pracovní psi určené pro myslivost.

Výstavy psů

Kromě samotného chovatelství je významnou součástí oblasti kynologie i výstavnictví. Výstavnictví je vnímáno jako další aspekt kynologie, který hraje klíčovou roli při hodnocení a propagaci jednotlivých plemen psů. Na výstavách získávají psi prestižní mezinárodní ocenění, což zvyšuje jejich atraktivitu pro chovatelské účely. Tímto způsobem jsou nejlepší jedinci vybíráni pro další chov a přispívají tak k udržování a zdokonalování konkrétních plemen.

Zkoušky psů

U profesionálních plemen psů, jako jsou lovečtí psi, asistenční psi, záchranářští psi nebo psi využívaní v policejních a vojenských složkách, hraje klíčovou roli testování jejich schopností po absolvování výcviku. Každý obor má své vlastní, často mezinárodně uznávané zkouškové řády, podle nichž jsou psi testováni. V některých profesních

skupinách může výsledek zkoušky ovlivnit rozhodnutí, zda bude pes zařazen do dalšího chovu. Toto testování je běžnou praxí jak pro ochranářské, tak pro záchranářské psy.

Pro myslivce existuje komplexní zkoušební řád, který požaduje různé schopnosti od psů v různých pracovních třídách, jako jsou barvářské zkoušky, práce ve vodě, nebo lesní zkoušky. Speciální zkouškové řady existují také pro sportovní výcvik psů a pro specifické obory, jako jsou například záchranářské lavinové psy. Každý z těchto zkouškových řádů klade důraz na specifické dovednosti a schopnosti, které jsou pro daný účel nezbytné.

Do speciálních odvětví kynologie řadíme služební kynologii, sporovní kynologii a psí sporty, myslivost a záchranářství (Panocha, 2019).

Sportovní kynologie

V rámci sportovní kynologie existuje široká škála aktivit, které nejen prohlubují vztah mezi psem a majitelem, ale zároveň poskytují psům zábavu a potřebný pohyb. Tento obor není omezen pouze na jednu činnost, ale zahrnuje mnoho psích sportů, které se postupně dostávají k nám ze zahraničí, především z Velké Británie a USA.

Agility je sport, kde psi překonávají různé překážky podle pokynů svých majitelů na co nejrychlejší čas. Dog Dancing kombinuje taneční prvky s poslušností psů a majitelů a vytváří tak harmonickou choreografii. Dog Frisbee je soutěž, kde psi závodí v chytání létajícího talíře, poskytující fyzickou aktivitu a zábavu. Coursing simuluje lovení kořisti, kdy psi běží za mechanickým zajícem nebo jiným pohyblivým terčem. Obedience je disciplína, kde se testuje poslušnost psů vůči pokynům svých majitelů a jejich schopnost plnit různé úkoly. Flyball je týmový sport, kde psi překonávají překážky a získávají míček, který nesou zpět do cíle. Mushing je severský psí sport, který zahrnuje tažení psů při různých aktivitách, jako jsou saně, koloběžky nebo běhání.

Mezi důležité aktivity patří také obrany, které se hojně vyskytují na různých mezinárodně uznávaných zkouškách jako je například IGP, což znamená mezinárodní zkušební řád pro pracovní psy. Jedná se o podporu tzv. kořistnického pudu psa, nikoliv o zvýšení agresivity. Trénink obrany není omezen na určitou rasu nebo velikost psa. Většina psů si užívá cvičení obrany a považuje ho za zábavnou aktivitu. Obranný trénink může začít již v mládí psa, po výměně zoubků. Pro majitele psa je obranný trénink užitečný při zlepšování ovladatelnosti psa. Hyperaktivní psi se vybíjejí, vzrušení psi se učí rychleji se uklidnit, a bázlíví nebo nejistí psi si posilují sebevědomí.

Kvalita a bezpečnost tréninku obrany psa závisí na zkušenostech, znalostech a schopnostech figuranta. Práce figuranta vyžaduje hluboké pochopení anatomie a psychologie psa, schopnost číst situaci a reagovat adekvátně, aby nedošlo k fyzickému ani psychickému poškození psa. Kromě toho musí být figurant fyzicky zdatný, neboť jeho práce je náročná na všech úrovních (Kynologický klub Brno, Nedatováno).

Uvedená metodika výcviku vychází z praxe získané při výcviku a pozorování chování divokých šelem v přírodě a lze ji úspěšně použít jak pro profesionální výcvik psů pro pracovní účely, tak pro civilní sportovní výcvik.

Tyto psí sporty nejen poskytují zábavu a fyzickou aktivitu psům, ale také umožňují majitelům posílení vztahu se svými čtyřnohými přáteli a vytvoření silného týmu (Panocha, 2019).

2.2 Historie a současná kynologie

Tradiční historie služební kynologie v České republice sahá až do období Rakousko-uherské monarchie. Psovodi se služebními psy byli využíváni u četnických stanic, Finanční stráž a Ozbrojené stráž železnic. V dvacátých letech minulého století byl zorganizován první kurz psovodů Policie ČSR v Nových Hradech a následně byla zřízena Policejní škola psovodů v obci Pyšely. V roce 1952 byla tato škola přesunuta do Býchor v okrese Kolín. Před tímto obdobím byli služební psi doplňováni u jednotlivých složek Policie ČSR prostřednictvím nákupu od civilních chovatelů. Avšak, jelikož civilní chovatelé klade důraz především na exteriér psů, policie se rozhodla pro vlastní odchov zaměřený na povahové vlastnosti, jež jsou nezbytné pro výkon služby (Rulc, 2014).

2.2.1 První policejní psy v České republice

V roce 1909 byl zajištěn první ovčácký pes pro zabezpečovací účely c.k. četnictva v Čechách, zásluhou Theodora Rottera. Dva psi, pojmenovaní VLK a VLČKA, byli zakoupeni ve známém Fuchsově psinci (Svět zvířat, Praha – Nad Klamovkou). Tito psi, jednalo se o fenu a psa, později přivedli řadu dalších následovníků. Rotter později nechal vybudovat psinec pro policejní psy v Kladně v četnických kasárnách. První předvedení psů proběhlo v roce 1909, kdy byli představeni dobermannský pinč PETAR a fena německého ovčáka VLČKA. I přesto, že propagace u četnictva nebyla příliš úspěšná, Rotter pokračoval v propagaci. V roce 1910 bylo ministerstvem zeměbrany nařízeno, aby se psi přidělili k pátrací a zabezpečovací službě četníků na zkoušku. Zásadní otázkou bylo, zda je

možné použít psa k ochraně osob při výkonu služby nebo k zadržení zločince. Tři policejní psi s proškolenými psovody byli následně zařazeni na zkoušku na stanice v Ostravě, Karviné a Fryštátě. Psi byli soukromě vycvičeni a do té doby se používali pouze zkušebně. Psi byli majetkem jejich psovodů. Rotter vydal svou první publikaci o výcviku policejních psů, což vyvolalo široký zájem o použití policejních psů. Četníkům byly dány první pokyny k výcviku. Policejní psi byli využíváni především jako strážní psi, doprovázející četníka a pátrací psi (Rulc, 2014).

2.2.2 Oddíl kynologie Policie České republiky

Oddíl kynologie u Policie České republiky je odpovědný za školení psovodů se služebními psy ve výcvikových střediscích Odboru služebních koní a psů (OSKH) a má zároveň dohled nad veškerými kurzy v oblasti kynologie a hipologie. Úkoly tohoto odboru zahrnují také správu chovu psů v rámci Policie České republiky, stanovování strategie výchovy a výcviku zvířat v chovatelských stanicích a výcvikových střediscích OSKH. Dále se starají o obnovu a doplňování stávajících stavů služebních psů a koní podle plánů stanovených jednotlivými útvary Policie ČR.

Kromě toho pořádají odborná setkání pro kynology na krajských a celorepublikových úrovních Policie ČR. Společně s odbornými vedoucími jednotlivých útvarů a výcvikových středisek kontrolují připravenost psovodů a úroveň výcviku jejich služebních psů. Koordinují také návrhy na změny vnitřních předpisů týkajících se služební kynologie a navrhují nové možnosti využití těchto zvířat v souladu s metodikou výcviku.

Jejich úsilí zahrnuje organizaci celostátních soutěží pro psovody se služebními psy a spolupráci při pořádání kynologických soutěží pořádaných na úrovni jednotlivých útvarů Policie ČR. Dále zajišťují odborné školení jiných ozbrojených složek v České republice na základě smluvních dohod.

V rámci vzdělávání instruktorů a chovatelů je pravidelně pořádána instruktáž zaměřená na metodiku a výcvik, která přispívá ke zvyšování jejich odborných znalostí v oblasti taktiky a služebního nasazení se služebními psy (Policie České republiky, 2024).

2.2.3 Služební kynologie v současnosti

Tradice služební kynologie u Policie ČR sahá do minulosti. Na začátku byli psi pořizováni od soukromých chovatelů, avšak později byla zřízena vlastní chovatelská zařízení. Kromě

kynologie se policie zabývá také hipologií. Dne 29. prosince 2017 byl vydán Pokyn ředitele ředitelství pořádkové policie o provádění služební kynologie č. 119.

Současná chovatelská stanice sídlí v Prackovicích nad Labem, kam byla přestěhována z Domažlic. V současné době existuje pouze jedno chovatelské zařízení pro celou Českou republiku, spolu s třemi výcvikovými středisky. Čtvrté výcvikové pracoviště bylo zprovozněno koncem července 2018 v Líšově na jihu Čech. Toto pracoviště splňuje nejnovější standardy pro sledování a porovnávání pachových stop a má sloužit jako vzor pro ostatní podobná pracoviště, která budou postupně modernizována nebo budována.

Policie ČR disponuje psy pro různé specializace:

- Pátrací psi se zaměřují na vyhledávání osob, stop a předmětů.
- Hlídkoví psi jsou využíváni k vyhledávání osob na základě pachu a k ochraně policejních hlídek.
- Strážní psi mají za úkol střežit určený prostor a v případě potřeby signalizovat přiblížení osob.
- Specializovaní psi jsou školeni pro práci s různými speciálními pachy, jako jsou výbušniny, munice, omamné látky nebo zbraně.

Vzhledem k účelu a použití služebních psů lze rozlišit následující kategorie:

a) Základní kategorie Policejního kynologického centra:

- Hlídková činnost,
- Výjezdová činnost,
- Činnost ve zásahové jednotce,

b) Kategorie speciálních Policejního kynologického centra:

- Vyhledávání akceleračních hoření,
- Vyhledávání návykových látek,
- Vyhledávání palných zbraní a jejich komponentů,
- Vyhledávání výbušnin,
- Vyhledávání lidských ostatků nebo pozůstatků,
- Vyhledávání dalších zájmových látek.

- c) Kategorie pro odborné Kontrolní týmy činné v oblasti migrantů, azylu a pobytu na území ČR:
- Všestranný výcvik se dělí na disciplíny: pachová práce, poslušnost, obranná práce.
 - Speciální výcvik se zaměřuje na specifické pachové činnosti: pachová identifikace, vyhledávání drog a omamných látek, vyhledávání výbušnin a nástražných výbušných systémů, vyhledávání zbraní, vyhledávání lidských ostatků, detekci akcelerantů, vyhledávání osob v dopravních prostředcích. (Policie ČR, 2018)

2.3 Nejčastěji používaná plemena psů

Výběr správného plemene je jedním z klíčových kroků při formování efektivního týmu služebních psů. Každé plemeno má své jedinečné vlastnosti a schopnosti, které je vhodné zohlednit při rozhodování o tom, které psy budou nejlépe vyhovovat potřebám a požadavkům oddělení. Při výběru plemene je důležité zvážit nejen fyzické charakteristiky psa, jako je velikost, síla a vytrvalost, ale také jeho temperament, inteligenci a schopnost spolupráce s člověkem. Některá plemena jsou více vhodná pro určité úkoly, jako je pátrání, obrana, sledování nebo detekce, a proto je důležité pečlivě vybírat psy s ohledem na konkrétní potřeby a cíle policejního oddělení. Dalším důležitým faktorem při výběru plemene je jeho zdravotní stav a genetická predispozice k pracovnímu nasazení, protože pouze zdraví a geneticky stabilní psi budou schopni úspěšně vykonávat své služební povinnosti (Grabianowski, 2024).

2.3.1 Německý ovčák

Německý ovčák je známý svou sebevědomou a nebojácnou povahou, přičemž je ochoten se přiblížit, ale míra odměřenosti vůči cizím lidem je přijatelná. Při práci je německý ovčák ostražitý a nadšený, a dobře se adaptuje na nové úkoly. Nedostatek sebevědomí je závažnou vadou v jeho povaze, která by měla být považována za vážnou chybu. Nedostatek sebevědomí, bázlivé nebo nervózní chování jsou nedostatky, které je třeba pečlivě odstranit v chovu tohoto plemene.

Tělesná stavba německého ovčáka byla navržena tak, aby umožňovala efektivní pohyb, zejména v klusu.

Závažnou vadou je špatný pohyb, jakákoli forma plachosti, slabá povaha nebo nervozita. Nedostatek sebevědomí, bázlivé nebo stísněné chování jsou důvody k vyloučení z účasti na

soutěži. Extrémní plachost nebo zlomyslnost by měly vést k okamžitému vyřazení z dalšího účinkování (United kennel club, 1991).

2.3.2 Belgický ovčák

Belgický ovčák má čtyři typy:

- Groenendael - Belgický ovčák dlouhosrstý černé barvy.
- Tervueren - Belgický ovčák dlouhosrstý, ale jiné barvy než černá.
- Laekenois - Belgický ovčák hrubosrstý.
- Malinois - Belgický ovčák krátkosrstý, červenohnědé zbarvení s černou maskou.

Belgický ovčák je elegantní a dobře stavěný středně velký pes s hranatým tvarem těla. Jeho majestátní držení a harmonický vzhled vyzařují dojem elegantní robustnosti. Tento odolný jedinec je zvyklý na život venku a je stavěn tak, aby snášel nepříznivé povětrnostní podmínky a časté atmosférické změny v belgickém klimatu. Jeho elegance a výraz naznačují velkou sílu charakteru, čímž se stává hrdým zástupcem pasteveckých plemen.

Belgický ovčák byl původně vyvinut v Belgii jako pastevecký pes určený k práci s ovce. Jeho nadšení a pozoruhodná rychlost ho činí vynikajícím pracovním psem. Projevuje přirozenou tendenci k pohybu a byl vyšlechtěn s ohledem na vytrvalost. Tento pes musí být schopen aktivně pracovat a pečovat o stádo po celý den, zároveň je povinen chránit stádo před jakýmkoli vetřelci. Kromě svých přirozených pastevních schopností se belgický ovčák vyznačuje vynikající ochrannářskou povahou a je odvážným strážcem svého pána a jeho rodiny. Je ostražitý a reaguje na pokyny svého pána s velkou citlivostí. Inteligentní a zvědavý, belgický ovčák je pevně oddán k těm, které zná a miluje, avšak k cizím lidem se obvykle chová s rezervou. Jako služební pes se ale nejčastěji používá varianta Malinois, kvůli své výkonnosti, odonosti, inteligenci, učenlivosti, zdravotní odolnosti a všeobecné všestrannosti této varianty belgického ovčáka (United kennel club, 1991).

2.3.3 Rotvajler

Rotvajler je výrazně velký pes, který zaujme svou robustní postavou. Jeho kožich je typicky černý s jasně patrnými ohnivě hnědými znaky. Své charakteristické rysy, jako jsou malé a zavěšené uši a přirozeně dlouhý nebo krátce střižený ocas, nosí s elegancí. Jeho mohutná stavba těla vyzařuje sílu, vytrvalost a obratnost, což jsou vlastnosti, které jej činí vynikajícím společníkem i pracovním psem (United kennel club, 1991).

2.3.4 Labradorský retrívr

Labradorský retrívr je známý svou střední velikostí, krátkou srstí a robustní stavbou těla. Jeho srst je krátká, hustá a odolná proti vodě, což je charakteristika ideální pro jeho lovecké schopnosti. Malé, mírně kapkovitě tvarované uši a krátký, hutný ocas, který se nese na úrovni hřbetu nebo mírně zahnutý nahoru, jsou další charakteristické rysy tohoto plemene.

Vyváženost, proporce, inteligence, temperament a pohyb jsou pro labradorského retrívra klíčové. Toto plemeno je známé svou umírněností, dobrou kondicí a ochotou pracovat. Je ideálním společníkem díky své důvěře a schopnosti splnit své pracovní povinnosti. Při hodnocení labradorského retrívra je důležité brát v úvahu jeho pracovní povahu a schopnosti.

Labradorský retrívr je známý svými loveckými schopnostmi a nadšením pro práci. S vynikajícím čichem a měkkou tlamou excelují ve všech loveckých činnostech, což je dělá ideálními společníky pro lovce. Jejich krátká, hustá srst je dvojitá a chrání je před vodou během aportování. Krátký, "vydří" ocas je dalším charakteristickým rysem tohoto plemene. Co je však ještě důležitější, labradorský retrívr se vyznačuje vynikající povahou. Je přátelský, společenský a má neuvěřitelnou touhu po potěšení. S jejich výjimečnou inteligencí a snadnou cvičitelností jsou labradorští retrívři schopni plnit nejrůznější a složité úkoly s radostí a entuziasmem (United kennel club, 1991).

2.3.5 Border kolie

Border kolie je plemeno s vynikající rovnováhou těla, což jí umožňuje pružně reagovat na různé situace a úkoly. Je schopna rychle měnit směr a rychlost, přecházet od vysokého tempa k plížení, od stopování k plynulému zvedání. Její hladký obrys by měl vyzařovat kvalitu, ladnost a dokonalou harmonii. Border kolie by měla mít dostatečnou substanci, která vyjadřuje vytrvalost a odolnost.

Důraz je kladen na vyváženost, obrys, inteligenci, temperament a pohyb. Border kolie je plemeno s důkladně zdravou povahou, ochotnou a schopnou vykonávat svou práci.

Border kolie je plemeno, které se vyznačuje rychlostí, ostražitostí a vysokou inteligencí (United kennel club, 1991).

2.3.6 Temperament jako důležitý rys při výběru služebního psa

Temperament je definován jako individuální rozdíly v reakcích na chování, které jsou konzistentní v čase a kontextu, mají svůj základ v afektivním stavu a jeho regulačních

procesech a jsou patrné od raného věku. I přes specifické zaměření na určitou práci jsou mezi pracovními psy rozmanité individuální rozdíly v chování, jako v jakékoli jiné populaci psů. Pracovníci, kteří pracují s těmito psy, potřebují metody, které jim umožní identifikovat behaviorální tendence, které by mohly být problematické nebo prospěšné. Tyto metody by měly být aplikovány v raných fázích výběru psů, aby se předešlo náboru nebo velkým investicím do psů, kteří nebudou schopni efektivně pracovat. Nicméně schopnost psa úspěšně plnit úkoly ve zkušebním prostředí nemusí nutně předvídat jeho výkon v reálných podmínkách terénu, kde se faktory pracovního prostředí mohou významně promítnout do výkonu. Je pravděpodobné, že individuální rozdíly v emocionální reaktivitě, které jsou spojeny s aspekty temperamentu, mají vliv na výkon pracovního psa. Nicméně není zcela jasné, které temperamentové vlastnosti jsou nejvíce spojeny s úspěchem pracovního psa (Brady, Cracknell, Zulch a Mills, 2018).

3 NASAZENÍ SLUŽEBNÍHO PSA PŘI MIMOŘÁDNÝCH SITUACÍCH

Pes se stal jedním z účinných nástrojů používaných ozbrojenými složkami, a to nejen v České republice. Jeho služby jsou vyhledávány zejména v krizových situacích, které mohou být způsobeny jak lidským, tak přírodním působením a mohou ohrozit obecnou bezpečnost. Tyto nepředvídatelné události vyžadují koordinaci mezi různými složkami integrovaného záchranného systému, obrany a ochrany ekonomiky, které se řídí specifickými postupy a pravomocemi.

Každý psovod určený pro tuto práci musí projít náročným výcvikem a splnit příslušné požadavky. Detailní proces přípravy na práci služebního kynologa bude popsán níže. Pes určený pro tuto činnost musí podstoupit specializovaný výcvik a absolvovat zkoušky, ale musí také vykazovat odolnost vůči stresovým situacím, které se mohou vyskytnout v mimořádných událostech. Příprava psa na stresové situace začíná již během výcviku, kdy jsou vytvářeny specifické scénáře. Psi jsou vystavováni různým povrchům, lidem různých věkových kategorií a povahovým typům, a to v různých prostředích a za různých podmínek. Tímto způsobem je pes postupně aklimatizován a připraven na případné stresové situace. Nicméně je důležité si uvědomit, že pes je živý tvor a nemůže být považován za stroj, a proto je třeba respektovat jeho limity (Ministerstvo vnitra České republiky, 2016).

3.1 Policie České republiky

V současné době působí tito psi společně s jejich psovody v odděleních služební kynologie při všech krajských ředitelstvích policie, oddělení služby ochranné a služby cizinecké policie. Psovodi specializovaných psů jsou umístěni do oddělení služební kynologie, kde provádějí specializované úkoly, jako je detekce omamných látek, psychotropních látek, akceleračních hoření, zbraní a jejich částí, výbušnin, lidských částí a ostatků.

Nejčastěji využívanými plemeny jsou německý ovčák, belgický ovčák, labradorský retrívr, ale také velký a střední knírač, rotvajler, dobrman a výmarský ohař. Cizinecká policie využívá služební psy jako podporu při svých činnostech, zejména při kontrole oprávněnosti pohybu cizinců v rámci schengenského prostoru, kontrole pobytu cizinců, odhalování neoprávněného zaměstnávání cizinců, pátrání po osobách, které nebo nesplňují podmínky pobytu na území ČR, a při eskortních činnostech.

Útvary pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby a útvar pro ochranu prezidenta ČR mají psovody se svými služebními psy s odlišnými úkoly, které odpovídají jejich specifické působnosti. Převážně se jedná o hlídkové psy a psy specializované na detekci výbušnin (Policie ČR, 2018).

3.2 Celní správa České republiky

Od roku 1972 se Celní správa intenzivně zabývá výcvikem celních psů, přičemž původně se zaměřovala na protidrogovou oblast, tedy na výcvik pro vyhledávání omamných a psychotropních látek. S postupem času byly do služby zařazeny další kategorie služebních psů, aby bylo možné dosáhnout lepších výsledků v rámci činností Celní správy. Tyto nové kategorie zahrnovaly vyhledávání tabákových výrobků, zbraní a střeliva, výbušnin, lihu a produktů s obsahem alkoholu, a také detekci bankovek.

Služební psi mají důležitou roli i v ochraně ohrožených druhů volně žijících živočichů tím, že jsou schopni identifikovat vybrané živočichy a produkty z nich vyrobené. Tato činnost přispívá k dodržování mezinárodních dohod, jako je úmluva CITES – Washingtonská konvence, která chrání ohrožené druhy.

Obranní psi jsou také nasazováni k zajištění bezpečnosti příslušníků Celní správy v různých situacích, včetně kontrol stánkového prodeje, hazardu a nelegální zaměstnanosti, při exekucích a k ostraze různých objektů. Tyto psi plní důležitou roli ve zvyšování bezpečnosti a účinnosti činností Celní správy (Celní správa ČR, 2018).

3.3 Vězeňská služba

Už od 50. let minulého století byli služební psi nasazováni v nápravně výchovných zařízeních. Jejich úlohou byla přeprava eskortovaných osob, střežení a hlídková služba, a také vyhledávání a zadržování prchajících vězňů. Po roce 1991 došlo k reorganizaci, kdy nápravně výchovná zařízení zanikla a vznikla vězeňská služba podle zákona 555/1992 Sb., o vězeňské a justiční strážní České republiky, účinného od 1. 1. 1993.

V současné době existuje v České republice celkem 32 věznic, kde jsou služební psi využíváni nejen jako prostředek prevence a donucení, který zvyšuje efektivitu výkonu služby, ale také jako profesionální specialisté na pachové práce. Jejich přítomnost přispívá k zajištění bezpečnosti a řádu ve věznicích a umožňuje účinné vykonání jejich služebních povinností (Vězeňská služba České republiky, 2016).

3.4 Horská služba

Horská služba České republiky, z.s. disponuje kynologickou skupinou, která je sice malá ve srovnání s alpskými zeměmi, ale přesto sehrává klíčovou roli v bezpečnosti horolezců a turistů v českých horách. Tato služba působí v řadě českých horstev, jako jsou Beskydy, Jizerské hory, Krušné hory, Jeseníky, Šumava, Krkonoše a Orlické hory.

Psovodi v této organizaci mají své vlastní psy, které trénují a připravují na práci nezávisle. Po splnění základních zkoušek u mezinárodní organizace, jež sdružuje záchranné složky, mohou uzavřít smlouvu o využití psa v horské službě.

Dříve byli psi v Horské službě především využíváni k vyhledávání lavinových závalů. Nicméně v současnosti se jejich nejčastějším úkolem stalo vyhledávání a pátrání po pohřešovaných osobách v horských oblastech. Tento úkol je nesmírně náročný a vyžaduje od psů a jejich psovodů mimořádnou zručnost, odvalu a schopnost rychlé reakce v extrémních podmínkách (Horská služba, 2013).

Trénink psů pro práci v horské záchranné službě se obvykle provádí na sněhovém poli, kde se simulují různé situace, které pes může při práci v horách potkat. Protože není možné nepřetržitě používat skrytého pomocníka zahrabaného ve sněhu kvůli technickým a zdravotním důvodům, začíná se pes trénovat na vyhledávání oděvních součástí nasycených lidským pachem. Tyto součástky zahrnují předměty jako čepice, klobouk, rukavice, ponožky a podobně. Na začátku tréninku se pes učí vyhledávat tyto předměty ve sněhu o hloubce asi 10 cm, postupně se hloubka zvyšuje na 20, 30 cm až 1 metr (Kolektiv odborníků, 2021)

3.5 Armáda České republiky

Služební psi hrají nenahraditelnou roli nejen v armádě, ale i v civilní sféře. Své schopnosti uplatňují ve včasné detekci skrytých nebezpečí, prohledávání budov a detekci výbušnin, zbraní nebo drog. Nároky na potenciální služební psy jsou vysoké, přičemž u hlídkových psů je klíčový jejich plný zákus a přirozená agresivita. Testování zahrnuje také schopnost zadržení v budovách, štekání na povel, reakci na střelbu a pohyb po různých typech povrchů, včetně parket, dlažby a linolea. Důležité je, aby psi projevovali důvěru v neznámém prostředí. Centrum vojenské kynologie v Chotyni se nezabývá pouze výcvikem, ale také nákupem vojenských psů. Vojenští psi jsou pečlivě vybíráni z hlediska zdravotního stavu, aby se do armády dostali pouze ti nejsilnější a nejzdravější jedinci.

Tento přístup zajišťuje, že armáda disponuje spolehlivými a efektivními služebními psy (Chalupa, 2021).

3.6 USAR team

Zkratka USAR označuje Urban Search and Rescue. Tato specializace hasičů se zaměřuje na vyhledávání a záchranu osob v urbanizovaném prostředí.

USAR je obor, který se zabývá lokalizací, vyprošťováním a poskytováním první pomoci osobám uvězněným v objektech s narušenou stabilitou, včetně úplně zničených objektů. V České republice jsou USAR týmy přítomny u Hasičského záchranného sboru hlavního města.

Prahy a také u Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje. Kromě toho jsou kynologové pro USAR tým umístěni u Záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky a u Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje. V roce 2020 byli odborníci vysláni do Libanonského Bejrútu, aby poskytli pomoc po explozi, která zasáhla město.

Tým USAR není složen pouze z běžných hasičů, ale také z hasičů-kynologů, staticů a lékařů. USAR má dvě struktury - těžkou a střední. Střední USAR je navržen tak, aby mohl být téměř okamžitě nasazen v případě mimořádné události jak v rámci České republiky, tak v zahraničí. Mezi kynology mohou být i ti, kteří jsou součástí Městské a obecní policie a dobrovolných organizací zabývajících se záchrannou kynologií. Nicméně je důležité splnit příslušné atesty a být zdravotně způsobilý k takovým cestám a aktivitám (Kramer, 2023).

3.7 Odjezd na zásah

Odjezd do zásahu obvykle probíhá za velkého nervového napětí a často v časové tísní. Psovodi a ostatní doprovodné osoby, včetně dobrovolníků, se musí rychle uvolnit ze svých zaměstnání a spěšně se dostat domů. Tam sbalí připravený batoh, doplní do něj elektroniku, naloží psa a maximální povolenou rychlostí se vydají na místo určení.

Každý psovod, který je povolán k účasti na zásazích, brzy pochopí, že je nezbytné mít vždy připravený pohotovostní batoh, plnou nádrž a techniku. To však není tak jednoduché, protože mnoho pomůcek je využíváno nejen při akcích, ale i při tréninku.

Častost povolání k zásahům je proměnlivá. Někdy může uplynout půl roku bez povolání, jindy zase může být několik zásahů během jednoho týdne. Z výsledků výzkumu paní

Kateřiny Jančařikové vyplývá, že 30,4 % respondentů nikdy nebylo povoláno k zásahu. Existuje však i skupina respondentů, kteří mají zkušenosti s více než pěti zásahy, což představuje 36,8 % všech respondentů.

Zjištění ukazují, že záchranáři s kynologickým výcvikem nejsou využíváni při pátrání efektivně. To dokládají případy, kdy se psovodi přes dlouhou dobu věnují záchranným operacím, ale byli povoláni jen minimálně či vůbec. Tato situace vyžaduje opatření, která by měla zajistit lepší využití potenciálu záchranářů se psy v praxi (Jančařiková, 2019).

3.7.1 Průběh pátrání v ploše

Pátrání po pohřešovaných osobách na rozsáhlých plochách spadá do působnosti Policie České republiky. Velitel operace, kterým je obvykle policista, může podle svého uvážení povolat i další složky Integrovaného záchranného systému, včetně psovodů z organizací, které jsou na smluvním základě součástí IZS. Pátrání se obvykle účastní zkušení psovodi z různých organizací. Málokterá organizace disponuje tolika zkušenými psovody s vycvičenými psy, aby mohla samostatně zajistit kvalitní plošné pátrání. Pro koordinaci těchto psovodů je většinou určen velitel psovodů, který zajišťuje komunikaci s velitelem celého zásahu (Jančařiková, 2019).

3.7.2 Velitel psovodů

Ve spolupráci s velitelem zásahu nebo organizátory pátrání vybere sektory, do nichž budou psovodi nasazeni, a domluví se s nimi na postupu pátrání. Připraví mapové podklady, tj. mapu terénu rozdělenou do sektorů, a nahraje je psovodům do GPS. Rozdělení sektorů probíhá po dohodě se psovody s přihlédnutím k jejich zkušenostem a vlastnímu uvážení. Informuje psovody o způsobu komunikace mezi nimi a velitelem psovodů nebo velitelem zásahu. Obvykle sděluje psovodům, na kterých rádiových frekvencích probíhá běžná komunikace vysílačkami a na jakých telefonních číslech se komunikuje v případě selhání vysílačky nebo nálezu pohřešované osoby. Poskytne psovodům popis pohřešované osoby a předá jim vytištěnou mapu prohledávané oblasti spolu s relevantními informacemi o pohřešované osobě, jako je jméno, věk, popis oblečení, zdravotní stav, místo bydliště a další identifikační údaje. Informuje je o všech dostupných faktech a rizicích spojených s pátráním. Koordinuje práci psovodů v terénu, přijímá od nich hlášení o zahájení či ukončení práce, o nálezu předmětů relevantních pro pátrání a dalších důležitých informací. Zaznamenává a vyhodnocuje veškeré podněty. Po skončení práce psovodů shromažďuje jejich záznamy z terénu a informace o případných neprohledaných oblastech či místech

zvláštního zájmu. Kvůli organizačním povinnostem je obvykle příliš zaneprázdněn na to, aby mohl sám se svým psem vyrazit do terénu. Často také komunikuje s rodinnými příslušníky pohřešované osoby. Jeho úkolem je fungovat jako prostředník mezi psovody, organizátory pátrání a rodinnými příslušníky, aby psovodi mohli pracovat bez zbytečného emočního zatížení a stresu (Jančaříková, 2019).

PRAKTICKÁ ČÁST

4 VYHODNOCENÍ PROBLEMATIKY SLUŽEBNÍ KYNOLOGIE A JEJÍ VYUŽITÍ PŘI MIMOŘÁNÝCH A KRIZOVÝCH SITUACÍCH

Služební kynologie v současné době představuje zásadní prostředek v boji proti kriminalitě a zvyšování úrovně bezpečnosti, přičemž zároveň významně přispívá k ochraně celé společnosti. Podle údajů z roku 2020 sloužilo u policie 621 psovodů se 988 psy. Díky jejich práci bylo zadrženo 652 pachatelů, vyhledáno 623 osob a nalezeno 1238 hledaných předmětů. Tato úspěšná statistika, jak uvádí zpráva, svědčí o vysoké kvalitě a účinnosti služební kynologie Policie České republiky (OSKH, 2021).

Vyhodnocení problematiky služební kynologie bylo uskutečněno za pomoci dvou metod:

1. Rozhovory s odborníky z praxe nebo-li kvalitativní výzkum
2. SWOT analýzou

4.1 Rozhovory s odborníky z praxe nebo-li kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum se zabývá sběrem a analýzou nečíselných dat, jako jsou texty, videa nebo zvukové záznamy, s cílem porozumět konceptům, názorům nebo zkušenostem. Tato metoda umožňuje hlubší proniknutí do problematiky a generování nových nápadů pro další výzkum.

Na rozdíl od kvantitativního výzkumu, který pracuje s numerickými daty pro statistickou analýzu, kvalitativní výzkum zdůrazňuje zkoumání kontextu a složitostí daného jevu.

Kvalitativní výzkum se používá k porozumění tomu, jak lidé prožívají svět. Existuje mnoho přístupů k kvalitativnímu výzkumu, avšak obvykle jsou flexibilní a zaměřují se na uchování bohatého významu při interpretaci dat.

Běžné přístupy zahrnují zakotvenou teorii, etnografii, akční výzkum, fenomenologický výzkum a narrativní výzkum. Tyto přístupy sdílejí některé podobnosti, ale zdůrazňují různé cíle a perspektivy (Bhandari, 2023).

Cílem této výzkumné studie je vyhodnotit a shrnout poznatky a názory vybraných služebních kynologů specializujících se na služební kynologii.

Otázky použité při kvalitativním rozhovoru:

1. Jaká je Vaše pracovní pozice?
2. Jak dlouho se zabýváte kynologií?

3. Jak se díváte na současný stav služební kynologie?
4. Jaké jsou podle Vás silné stránky ve služební kynologii?
5. Jaké jsou podle Vás slabé stránky ve služební kynologii?
6. Co je podle Vás hrozbou pro současnou kynologii?
7. Co je podle Vás naopak příležitostí pro pozitivní rozvoj a pozitivní vliv na služební kynologii?
8. Jaký vliv má podle Vás služební kynologie na ochranu obyvatel?
9. V čem by se podle Vás mohla služební kynologie zlepšit?
10. Jaká plemena preferujete a proč?
11. Jak probíhá vysílání služebních psů a psovodů na místa mimořádných událostí?
12. Myslíte si, že je tento způsob vysílání složek efektivní?
13. Jak dlouho trvá vycvičit služebního psa?
14. Jak často využíváte služební psy?
15. Při jakých mimořádných událostech nejčastěji využíváte služební psy?
16. Při jakých činnostech využíváte služební psy nejčastěji?

4.1.1 Průběh výzkumného šetření

Respondenty pro výzkumné šetření jsem si vybírala z řad služebních kynologů, kteří v tomto oboru mají již letitou praxi a jsou schopni kriticky zhodnotit stav služební kynologie. Výzkumné šetření bylo vedeno formou polostrukturovaného rozhovoru, což umožňovalo doptat se případně na nějaké další otázky spojené s tímto tématem.

Všechny rozhovory byly vedeny v průběhu března roku 2024. Oba dva probíhaly online prostřednictvím e-mailové komunikace. Respondentům jsem zaslala soubor s otázkami k zodpovězení, pokud respondent nepochopil nebo nerozuměl otázce, byla mu otázka dovysvětlena.

S jedním respondentem jsem měla možnost se setkat osobně a navštívit trénink jeho služebního psa, kterého využívá při své každodenní práci, a také nového služebního psa, se kterým se chce více zaměřit na pachové práce.

Výzkumný soubor je tvořen dvěma respondenty, kdy oba dva pracují se služebními psy. Oběma respondentům byla ručena anonymita, proto jsem každému respondentovi přidělila číslo a tímto je rozdělila na respondent 1 a respondent 2.

4.1.2 Analýza získaných dat

V této kapitole je cíl vyhodnotit data, která byla získaná prostřednictvím kvalitativního rozhovoru. Text je rozdělený na šestnáct výzkumných otázek, které byly položeny korespondentům.

Otázka 1. Jaká je Vaše pracovní pozice?

Respondent 1 odpověděl na tuto otázku, že jeho služební zařazení je Skupina základních kynologických činností a je to příslušník Policie České republiky. Respondent 2 uvedl, že pracuje jako psovod u Armády České republiky.

Otázka 2. Jak dlouho se zabýváte kynologií

Touto otázkou jsem chtěla určit jak dlouho se daný respondent věnuje kynologii a jak velkou praxi má v tomto oboru. Respondent 1 odpověděl, že se věnuje kynologii 16 let a respondent 2 odpověděl, že se zabývá kynologií 9 let.

Otázka 3. Jak se díváte na současný stav služební kynologie?

Současný stav kynologie vykazuje známky nejistoty vzhledem k úsilí o její celkové zlepšení, jak naznačuje respondent 1. Nové vedení, které iniciovalo tyto změny, může vnášet nové směry a priority, což může vyvolávat určitou nejistotu mezi pracovníky v oblasti služební kynologie. Respondent 2 měl poněkud odlišný pohled na tuto otázku a to takový, že současný stav kynologie je pozitivní, protože se neustále vyvíjí a zdokonaluje díky technologickým inovacím a pokroku ve výzkumu chování psů. Moderní metody výcviku a pochopení jejich potřeb umožňují lépe využívat služební psy v různých rolích.

Otázka 4. Jaké jsou podle Vás silné stránky ve služební kynologii?

Oba dva respondenti se shodli, že spolehlivost a loajalita psů patří mezi silné stránky služební kynologie. Služební psi jsou věrní svým psovodům a mají vysokou motivaci k plnění svých úkolů. Dalším důležitým faktorem je, že služební pes se pečlivě vybírá a většinou se vybírají kvalitní jedinci, kteří pečlivě odvádí svou práci jako je detekce drog, vyhledávání a záchrana, sledování stop a ochrana. Podle respondentů je důležitá i schopnost služebních psů efektivně spolupracovat s lidmi a často poskytují nepostradatelnou podporu a ochranu.

Otázka 5. Jaké jsou podle Vás slabé stránky služební kynologie?

Podle respondenta 1 je slabích stránek hned několik. Nejednotnost výcvikových metod může způsobit rozptýlení úsilí a snížení efektivity výcviku služebních psů. Když není výcvik prováděn konzistentně, může to vést k nesouladu mezi psy a jejich psovody, což ovlivňuje jejich schopnost spolupracovat a plnit úkoly. Stejně tak neuměrně náročné atestační požadavky mohou vyvolat přílišný tlak na týmy služebních psů a snížit jejich motivaci. Respondent 2 uvedl, že výcvik služebních psů je náročný proces, který vyžaduje dlouhodobé a intenzivní úsilí. Aby byla dosažena vysoká úroveň spolehlivosti a efektivity, je nezbytný pravidelný trénink a opakování, což může být časově náročné. Po dosažení určité úrovně výcviku je důležité udržovat a zdokonalovat schopnosti služebních psů prostřednictvím konstantního tréninku a péče. Tento proces vyžaduje čas, úsilí a zdroje, ale je nezbytný pro udržení jejich spolehlivosti a efektivity v praxi.

Otázka 6. Co je podle Vás hrozbou pro současnou kynologii?

Respondent 1 uvedl, že velkou hrozbou pro služební kynologie shledává snahu o celorepublikový zákaz psů na zápůjčku a tlak na omezení výkupů z civilní sféry. Tento proces má za cíl podporovat využívání služebních chovných stanic. Tyto stanice často nedodávají kvalitní jedince - možná pouze jeden z deseti. Tento nedostatek kvality může výrazně ovlivnit výkon a spolehlivost služebních psů, což je základní kámen jejich úspěšného nasazení. Je důležité, aby byla tato strategie revizována s ohledem na dosažení vyšší úrovně kvality a efektivity služebních psů v České republice. Respondent 2 se v odpovědi shodl s respondentem 1, že nedostatečná kvalita a efektivita služebních chovných stanic je velkou hrozbou. Toto může mít i za následek odliv kvalitních psovodů do civilního sektoru. Pokud tyto stanice nedodávají dostatečně kvalitní jedince, může to vést k odchodu psovodů do civilní sféry, což může mít negativní dopad na dostupnost a spolehlivost služebních psů.

Otázka 7. Co je podle Vás naopak příležitostí pro pozitivní rozvoj a pozitivní vliv na služební kynologii?

Respondent 1 odpověděl, že velkou nadějí v této situaci jsou mladí a nadšení kolegové, kteří se nenechají odradit aktuální situací. Namísto toho, jdou za svým cílem a touhou stát se psovody. Jejich nadšení a odhodlání představují potenciál pro budoucí generaci služebních psů a kynologů. Je důležité podporovat a motivovat tyto mladé jedince, aby přispěli k posílení a rozvoji služební kynologie v České republice. Respondent 2 byl toho

názoru, že globalizace a mezinárodní spolupráce hrají klíčovou roli v posílení služební kynologie. Mezinárodní výměna informací, zkušeností a osvědčených postupů umožňuje lepší porozumění a využití služebních psů po celém světě. Tato spolupráce může vést k možnému zvýšení využití specialistů, zejména v oblasti detekce omamných a psychotropních látek. Sdílení know-how a spolupráce napříč zeměmi může přinést inovativní přístupy a techniky, které posílí účinnost a rozsah nasazení služebních psů ve službách bezpečnosti a ochrany.

Otázka 8. Jaký vliv má podle Vás služební kynologie na ochranu obyvatel?

Respondent 1 uvedl, že použití služebních psů při hlídkové službě má výrazný psychologický efekt jak na ochranu, tak na potenciální pachatele. Služební psi vzbuzují respekt a pomáhají udržovat klid v rizikových situacích, jako je například vyklidit rozjařenou hospodu. Tím přispívají k udržení veřejného pořádku a poskytují pocit bezpečí nejen kolegům ve službě, ale i veřejnosti. Respondent 2 se domnívá, že služební psi hrají klíčovou roli v detekci a prevenci kriminality. Jsou využíváni k odhalování drog, výbušnin, zbraní a dalšího nelegálního materiálu, což zvyšuje bezpečnost ve veřejných prostranstvích. Dále jsou trénováni k vyhledávání a záchranným operacím, což zvyšuje šanci na nalezení pohřešovaných osob a záchraně osob v troskách po katastrofách. Navíc jsou nasazováni k ochraně hranic a prevenci terorismu, kde kontrolují nelegální pohyb osob a materiálů a detekují výbušniny a další nebezpečné látky. Tím zabezpečují bezpečnost veřejnosti a chrání hranice státu.

Otázka 9. V čem by se podle Vás mohla služební kynologie zlepšit?

Respondent 1 navrhl, že by se mohla zlepšit dostupnost pro nově příchozí. Také pokud se bavíme o kvalitě služebních psů, je důležité zohlednit možnost, že cvičení těchto psů může probíhat i mimo pracovní dobu a bez finanční podpory nebo na náklady samotného psovoda, kteří se o služební psy starají i doma. Respondent 2 uvedl, že investice do vzdělávání psovodů a dalších odborníků v oblasti služební kynologie je klíčová pro zdokonalení jejich dovedností a znalostí, což přispívá k lepší péči o služební psy a zvyšuje jejich výkon. Spolupráce mezi organizacemi a jednotlivci je v tomto odvětví také velmi důležitá, protože umožňuje sdílení informací a osvědčených postupů, což vede k efektivnějšímu využití zdrojů, které posilují celou služební kynologii.

Otázka 10. Jaká plemena preferujete a proč?

Tuto otázku jsem zvolila z důvodu toho, abych porovнала, kdo z respondentů preferuje jaké plemeno a jaké kvality u tohoto plemene vyžadují. Respondent 1 i 2 odpověděli, že jejich preferovaným plemenem je belgický ovčák Malinois. Toto plemeno upřednostňují pro svou dravost, agresivitu a oddanost vůči svému psovodovi či rodině. Tato plemenná charakteristika ho činí vynikajícím kandidátem pro různé pracovní úkoly, služební práce, vyhledávání a záchranu. Jeho inteligence a schopnost rychle se učit je velkým přínosem při služební práci. Malinois má také velkou pracovní morálku a jsou ochotni pracovat i několik hodin stále plni energie, díky tomuto rysu jsou ideální kandidáti pro dlouhodobé pracovní úkoly a mise.

Otázka 11. Jak probíhá vysílání služebních psů a psovodů na místa mimořádných událostí?

Respondent 1 popsal vysílání psovodů na místa mimořádných událostí tak, že psovod obdrží pokyny od operačního důstojníka buď prostřednictvím vysílačky nebo telefonicky. To mu umožňuje být informován o aktuálních událostech a případně se do nich aktivně zapojit. Díky této komunikaci má psovod možnost rychle a efektivně reagovat na různé situace a plnit své povinnosti během služby. Respondent 2 popsal více klíčových kroků při vysílání služebních psů na místa mimořádných událostí. Nejprve dochází k přípravě a plánování, kde se identifikuje typ události a případné potřeby týmu včetně vybavení. Poté je aktivován specializovaný tým s odpovídajícím vybavením a zkušenostmi, který je rychle nasazen na místo události. Po příjezdu tým psovodů se svými psy neprodleně začíná s hledáním a záchranářskými operacemi, kde psi využívají své schopnosti detekce a hledání osob v těžko přístupných oblastech. Během operace je důležité udržovat komunikaci a koordinaci mezi týmem služebních psů a ostatními záchrannými jednotkami pomocí rádiových systémů nebo mobilních telefonů. Kromě toho je nutné zajistit péči o zdraví a pohodu psů a jejich psovodů, což zahrnuje poskytnutí vody, odpočinku a lékařskou péči v případě potřeby.

Otázka 12. Myslíte si, že je tento způsob vysílání složek efektivní?

V této otázce se oba dva respondenti shodli, že vysílání psovodů na místa mimořádných událostí je efektivní, ale mohou nastat jakékoliv nepříjemné situace, které mohou úspěšnost a efektivitu snižovat. Efektivita vysílání služebních psů na místa mimořádných událostí závisí na řadě faktorů, včetně typu události, dostupnosti a připravenosti týmu

služebních psů, koordinace s ostatními záchrannými jednotkami a přesnosti školení psů a jejich psovodů. V mnoha případech mohou být služební psi velmi efektivní při vyhledávání a záchranných operacích díky svým výjimečným schopnostem detekce a hledání. Nicméně úspěch operace může být ovlivněn řadou proměnných, jako je složitost terénu, počet a stav obětí, a další faktory. Proto je důležité neustále zdokonalovat a inovovat techniky a postupy výcviku a nasazení služebních psů, aby byla jejich účinnost co nejvyšší.

Otázka 13. Jak dlouho trvá vycvičit služebního psa?

Respondent 1 sdělil, že služební pes u Policie České republiky musí projít základním atestem většinou ve věku okolo 2-3 let, což je testování jeho základních dovedností a schopností potřebných pro služební práci. Tento atest má obvykle platnost 2 roky. Po uplynutí této doby je doporučeno, aby pes absolvoval pokročilejší atest, který zkouší jeho schopnosti na vyšší úrovni. Celý proces, od základního atestu až po pokročilý, může trvat minimálně 2 roky, protože pes musí projít postupným tréninkem a přípravou, aby získal pevný a spolehlivý základ pro výkon služební práce. Trvání výcviku služebního psa u Armády České republiky se může lišit v závislosti na konkrétních potřebách a schopnostech psa, jeho psovoda a také typu specializace, na kterou je pes vycvičen, uvedl respondent 2. Obecně se však výcvik služebního psa u armády může pohybovat od několika měsíců až po několik let. Některé základní dovednosti a atesty mohou být dokončeny během několika měsíců, zatímco specializovanější výcvik, jako je například vyhledávání výbušnin či drog, může vyžadovat delší dobu a trénink. Obvykle se provádí systematický a intenzivní výcvik, který zahrnuje různé fáze a postupy, aby se zajistilo, že psi jsou plně připraveni na plnění svých služebních úkolů s maximální efektivitou a spolehlivostí.

Otázka 14. Jak často využíváte služební psy?

Respondent 1 řekl, že využití služebních psů je zcela závislé na místě, ve kterém psovod slouží. Například v Brně může být průměrně počítáno se dvěma výjezdy za směnu, zatímco na venkově se to může pohybovat kolem dvou výjezdů týdně. Tato variabilita ukazuje, že frekvence a charakter práce služebních psů se mohou výrazně lišit v různých regionech a prostředích a tím pádem je v některých místech služební pes vytíženější. Frekvence využití služebních psů se může lišit v závislosti na aktuálních potřebách a úkolech, které se řeší, odpověděl respondent 2. Zpravidla jsou služební psi nasazováni

tam, kde je jejich schopnosti nejefektivnější a nejpotřebnější. Frekvence využití může být různá v závislosti na aktuální bezpečnostní situaci, cvičeních, misích a dalších faktorech.

Otázka 15. Při jakých mimořádných událostech nejčastěji využíváte služební psy?

Služební psi jsou nezbytnou součástí mimořádných událostí, zdůraznil respondent 1, zejména při pátracích akcích, kde svou schopností vyhledávání a sledování stop pomáhají v nalezení osob či objektů. Kromě toho jsou využíváni i při bezpečnostních opatřeních, jako jsou sportovní utkání nebo demonstrace, kde pomáhají detekovat nelegální předměty a zajišťují ochranu a bezpečnost účastníků a veřejnosti. Respondent 2 při své práci využívá služební psy především při pátracích a záchranných operacích, detekci výbušnin a nebezpečných látek, ostraze hranic a objektů. Psi jsou nasazováni při různých mimořádných událostech, jako jsou přírodní katastrofy, teroristické hrozby a vojenské operace.

Otázka 16. Při jakých příležitostech využíváte služební psy nejčastěji?

Pachové práce jsou pro respondenta 1 klíčovým prvkem jeho práce. Nejčastěji jsou vypravováni na pátrání po pachových stopách útěku z místa činu a v případě potřeby dohledávají pachové předměty. Tyto úkoly patří mezi základní povinnosti a dovednosti psovoda, neboť spolehlivě vedený pes dokáže identifikovat a sledovat pachy, což umožňuje rychlejší a efektivnější vyšetřování trestných činů a zajištění důkazního materiálu. Respondent 2 nejčastěji využívá služební psy při vojenských operacích, bezpečnostních kontrolách, výcviku a cvičeních, pohraničních kontrolách a záchranných operacích. Psi jsou nasazováni k detekci výbušnin, drog a dalších nebezpečných látek, vyhledávání terčů, ostraze hranic a zajištění bezpečnosti na vojenských zařízeních.

4.2 SWOT analýza

Analýza SWOT (síly, slabosti, příležitosti a hrozby) je metodika, která slouží k posouzení konkurenčního postavení společnosti a k rozvoji strategického plánování. Tato analýza zkoumá interní a externí faktory, stejně jako současné a budoucí potenciální možnosti.

Cílem analýzy SWOT je poskytnout realistický, fakticky podložený a daty podložený pohled na silné a slabé stránky organizace, na iniciativy nebo v rámci jejího odvětví. Organizace musí zajistit, aby analýza zůstala přesná tím, že se vyhne předem stanoveným přesvědčením nebo šedým oblastem a namísto toho se zaměří na skutečné kontexty života.

Společnosti by měly analýzu používat jako průvodce a nikoli jako striktní pokyn (Inbound 281, 2024).

Silné stránky (Strengths): Silné stránky představují vnitřní přednosti a výhody organizace nebo projektu, které jí pomáhají dosahovat úspěchu. Tyto mohou zahrnovat například vynikající reputaci značky, špičkově kvalifikovaný personál nebo efektivní provozní procesy. Identifikace silných stránek zahrnuje pečlivé posouzení zdrojů, dovedností a schopností organizace a formulaci strategie pro jejich optimální využití.

Slabé stránky (Weaknesses): Slabé stránky jsou vnitřní omezení a nedostatky organizace nebo projektu, které brání dosažení plného potenciálu úspěchu. Mezi slabé stránky mohou patřit nedostatek financí, nedostatečné vedení, nedostatek inovací nebo neefektivní procesy. Pro identifikaci slabých stránek je nezbytné provést důkladnou analýzu oblastí, kde organizace zaostává nebo se potýká s omezeními, která mohou negativně ovlivnit její výkonnost a konkurenceschopnost.

Příležitosti (Opportunities): Příležitosti představují vnější faktory, které organizace může využít k dosažení dalšího růstu a rozvoje. Mezi příležitosti mohou patřit například změny ve spotřebitelském chování, nové technologické inovace nebo změny na trhu, které vytvářejí nové segmenty pro produkty nebo služby organizace. Pro identifikaci příležitostí je důležité provést analýzu tržního prostředí a identifikovat oblasti s nevyužitým potenciálem, které by mohly poskytnout konkurenční výhodu.

Hrozby (Threats): Hrozby představují externí faktory, které mohou ohrozit úspěch organizace nebo projektu. Mezi hrozby mohou patřit změny v legislativě nebo regulacích, ekonomické nestability, rostoucí konkurence nebo změny ve spotřebitelském chování. Pro identifikaci hrozeb je důležité provést analýzu konkurenčního prostředí a sledovat změny v externím prostředí, které mohou mít negativní dopad na organizaci (Kenton, Murry a Courage, 2023).

4.2.1 SWOT analýza využití služebního psa

Tabulka 1 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
spolehlivost služebních psů	nejednotnost výcvikových metod
loajalita služebních psů	výcvik není konzistentní
pečlivě vybraní jedinci	příliš náročné atestační požadavky
efektivní spolupráce s psovody	časová náročnost
Příležitosti	Hrozby
mladí a nadšení kolegové	zákaz psů na zápůjčku
mezinárodní spolupráce	omezení výkupů z civilní sféry
výměna informací	chovné stanice často nedodávají kvalitní jedince
sdílení know-how	odliv kvalitních psovodů

Silné stránky

Spolehlivost služebních psů je klíčovým faktorem pro úspěch policejních operací. Služební psi prokazují vysokou míru spolehlivosti v plnění svých úkolů, což zajišťuje, že jsou schopni spolehlivě detekovat nebo sledovat podezřelé osoby a objekty.

Loajalita služebních psů je dalším důležitým prvkem, který posiluje bezpečnostní práci. Psi vykazují vysokou loajalitu vůči svým psovodům a projevují ochotu riskovat za jejich ochranu. Tato loajalita vytváří pevnou pouto mezi psovody a psy, což zvyšuje úroveň důvěry a spolupráce v týmu.

Pečlivý výběr jedinců je klíčový pro úspěch služební kynologie. Proces výběru služebních psů je důkladný a selektivní, což zajišťuje, že pouze nejlepší jedinci jsou zařazeni do služby. Tento přístup vede k větší efektivitě práce a dosahování lepších výsledků.

Efektivní spolupráce s psovody je rovněž důležitým prvkem v úspěchu služební kynologie. Harmonická spolupráce mezi psovody a psy zvyšuje účinnost jejich práce a umožňuje dosahovat lepších výsledků. Dobrá komunikace a důvěra v týmu jsou klíčové pro úspěch ve společných operacích.

Slabé stránky

Nejednotnost výcvikových metod představuje výzvu v oblasti služební kynologie. Nedostatek jednotného přístupu k výcviku psů může vést k rozptýlení úsilí a snížení konzistence ve výsledcích práce. Různorodost metodik může také komplikovat koordinaci práce mezi psovody a psy, což může snížit efektivitu jejich nasazení v terénu.

Variabilita ve výcviku může snížit účinnost služebních psů a ovlivnit jejich spolehlivost v terénu. Nedostatečná konzistence ve výcviku může vést k nejistotě u psů při plnění úkolů a snížení jejich schopnosti reagovat na různé situace. Tím se může zvýšit riziko chyb a nedostatečných výsledků.

Vysoké nároky na atestace představují další problém v oblasti služební kynologie. Příliš náročné atestační požadavky mohou omezit dostupnost kvalifikovaných psů a psů, což může negativně ovlivnit operační schopnost policejních jednotek. Pokud není dostatek kvalifikovaných psů k dispozici, může to zpomalit reakci na kriminální aktivity a ohrozit bezpečnost veřejnosti.

Proces výcviku a udržování výkonnosti služebních psů může být časově náročný. Časová náročnost výcviku může vyžadovat značnou investici času a zdrojů od policejních jednotek nejen v pracovní době ale také v osobním volnu. To může znamenat potřebu dalšího školení a podpory pro psů a psy, což může ovlivnit jejich dostupnost pro provádění operací.

Příležitosti

Zapojení mladých a nadšených kolegů může přinést do práce s psů a psy nové perspektivy a inovativní přístupy. Mladí a nadšení kolegové mohou přinést svěží myšlenky a energii, které mohou vést k objevování nových způsobů, jak efektivněji využívat služební kynologii k dosažení cílů policie.

Možnost spolupráce s mezinárodními partnery otevírá nové možnosti pro výměnu zkušeností a osvědčených postupů. Mezinárodní spolupráce umožňuje policejním jednotkám z různých zemí sdílet své know-how a najít společné strategie pro vylepšení služební kynologie. Tímto způsobem lze vytvořit silnou síť partnerů, která může posílit schopnosti a účinnost služebních psů.

Sdílení informací a zkušeností s ostatními organizacemi může vést ke zlepšení výcvikových metod a efektivity práce. Výměna informací o osvědčených postupech a nových technologiích umožňuje policistům využívat nejnovější poznatky a metody ve služební kynologii. Tím se může zvýšit účinnost práce a dosahované výsledky.

Výměna know-how mezi psů a kolegy může posílit dovednosti a znalosti v oblasti služební kynologie. Sdílení zkušeností a osvědčených postupů mezi kolegy umožňuje psů rozvíjet své dovednosti a zdokonalovat svou práci. Tato spolupráce může vést k posílení celého týmu a zlepšení výkonu služebních psů.

Hrozby

Možný zákaz vypůjčení služebních psů může vážně omezit jejich využití v různých situacích. Zákaz této praxe by mohl vážně omezit schopnost policie reagovat na různé typy kriminálních aktivit a ohrozit bezpečnost veřejnosti. Místo toho, že by policie mohla využívat široký výběr kvalitních psů z civilního sektoru, mohla by být odkázána pouze na psy z chovných stanic, kteří nemusí vždy splňovat potřebné standardy a kvalitu pro služební práci. Tím by mohl být narušen celkový výkon a efektivita služebních jednotek.

Omezení financování nebo zdrojů ze strany civilní sféry může mít negativní dopad na rozvoj služební kynologie. Finanční omezení může snížit dostupnost prostředků na nákup a výcvik nových služebních psů, jakož i na školení psovodů. To může vést k nedostatku prostředků na údržbu a modernizaci vybavení, což může omezit efektivitu práce služebních jednotek.

Nedostatečná kvalita psů dodávaných z chovných stanic může snížit účinnost a spolehlivost služebních psů. Pokud chovné stanice nedodávají psům dostatečnou kvalitu nebo nejsou důsledně vybírány podle standardů pro služební psy, může to vést k nedostatkům ve výkonu a spolehlivosti služebních jednotek.

Možný odliv kvalitních psovodů do jiných oblastí práce může vést k nedostatku zkušených a schopných pracovníků ve služební kynologii. Pokud jsou psovodi s bohatými zkušenostmi a dovednostmi přitahováni k jiným oblastem práce, může to způsobit nedostatek kvalifikovaných pracovníků ve služební kynologii a snížit úroveň profesionality a efektivitu služebních jednotek.

4.3 Návrhy na zlepšení služební kynologie za mimořádných a krizových situací

Rozšíření spolupráce s civilním sektorem by mohlo být klíčem k lepší přípravě na mimořádné události. Policisté by mohli využít know-how a zkušenosti organizací a jednotlivců specializujících se na školení a výcvik psů k posílení schopností svých služebních jednotek. Partnerství se školami a výcvikovými středisky by umožnilo policistům získat přístup k nejnovějším metodikám a postupům ve výcviku psů, což by zvýšilo efektivitu jejich nasazení v mimořádných situacích.

Zapojení dobrovolníků, kteří mají zájem o práci se psy, by bylo klíčové zejména při zajišťování pomocného výcviku a podpory psovodům a jejich psům. Ti by mohli pomoci s

cvičením a socializací psů, což by zlepšilo jejich schopnost reagovat v různých mimořádných situacích, jako jsou například záchranné operace po přírodních katastrofách nebo teroristické útoky.

Spolupráce s odborníky na chov a genetiku by mohla pomoci při identifikaci nejlepších plemen a jedinců pro práci ve služební kynologii v kontextu mimořádných událostí. Zlepšení genetického základu služebních psů by mohlo vést k větší odolnosti a schopnosti psů reagovat na nepředvídatelné situace.

Vytváření komunitních programů zaměřených na služební kynologii by mohlo zvýšit povědomí veřejnosti o důležitosti práce služebních psů při mimořádných událostech. Tyto programy by mohly zahrnovat nejen školení veřejnosti v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality, ale také organizaci cvičení a simulací mimořádných situací, které by posílily spolupráci mezi policií a komunitou v případě krizových situací.

Zavedení pružnějších kritérií pro výběr služebních psů umožní lépe přizpůsobit výběr psů konkrétním situacím a potřebám. Namísto zaměření pouze na plemeno nebo původ psa by se měl klást větší důraz na jeho individuální schopnosti a charakteristiky.

To znamená, že policie by měla vybírat psy, kteří mají schopnosti a dovednosti odpovídající konkrétním požadavkům mimořádných událostí. Například, pokud je potřeba hledat lidi v troskách po přírodní katastrofě, mohou být preferováni psi s vysokou úrovní vytrvalosti a schopností prohledávat rozsáhlá terénní prostředí. Na druhou stranu, při potřebě detekce výbušnin může být klíčová vysoká citlivost nosu psa a schopnost koncentrovat se na specifické vůně. Flexibilní přístup k výběru psů umožňuje policistům lépe přizpůsobit své síly a prostředky konkrétním potřebám mimořádné situace. Tím se zvyšuje šance na úspěšné řešení krizových situací a ochranu veřejnosti.

Zlepšení výcviku a podpory psovodů je klíčové pro úspěšné zvládnutí mimořádných událostí. Poskytnutí pravidelného a kvalitního výcviku psovodům může výrazně zvýšit jejich schopnost efektivně reagovat na různorodé situace, které se mohou vyskytnout v průběhu mimořádných událostí. V kontextu krizových situací by měl být výcvik zaměřen na několik klíčových oblastí jako je taktika a strategie, komunikace se psem, psychologie psa a poskytnutí kvalitního a pravidelného výcviku.

Psovodi by měli být školeni v taktikách a strategiích, které jim umožní efektivně řídit a koordinovat práci se svými služebními psy v rámci mimořádných situací. To zahrnuje

například strategie pro prohledávání terénu, koordinaci s ostatními jednotkami a záchranářskými týmy, a také způsoby, jak reagovat na nebezpečné situace.

Důkladná komunikace mezi psovody a jejich psy je klíčová pro úspěšné nasazení v krizových situacích. Psovodi by měli být školeni v metodách komunikace se svými psy, včetně verbálních povelů, gest a tělesného jazyka, aby byli schopni efektivně řídit svého psa a využít jeho schopností plně.

Porozumění psychologii psa je nezbytné pro správné vedení a motivaci služebních psů v mimořádných situacích. Psovodi by měli být školeni v rozpoznávání signálů stresu, úzkosti nebo vyčerpání u svých psů a měli by mít znalosti o tom, jak tyto stavy ovlivňují výkon psa a jak na ně reagovat.

Poskytnutí pravidelného a kvalitního výcviku a podpory psovodům umožní zvýšit jejich schopnost řešit mimořádné situace s klidem a efektivitou, což v konečném důsledku přispěje k ochraně veřejnosti a zvládnutí krizových situací.

Pravidelné cvičení a simulace mimořádných situací jsou klíčem k připravenosti psovodů a jejich psů na řešení krizových situací. Tato cvičení a simulace by měla být prováděna pravidelně, aby bylo dosaženo maximální úrovně připravenosti a efektivity.

Psovodi by měli být trénováni v různých prostředích a podmínkách, aby byli schopni úspěšně zvládat různorodé situace, které by mohly nastat v průběhu mimořádných událostí. To zahrnuje cvičení ve městě, venkovských oblastech, lesích, ale i v různých klimatických podmínkách, jako jsou extrémní horko nebo chlad.

Je důležité, aby cvičení a simulace zahrnovaly také spolupráci s ostatními složkami záchranných a bezpečnostních sil, jako jsou hasiči, záchranáři nebo vojáci. Toto umožní psovodům a jejich psům získat zkušenosti s koordinací a spoluprací v rámci komplexních operací, které mohou být vyžadovány při mimořádných událostech.

Pravidelné cvičení a simulace mimořádných situací umožní psovodům a jejich psům zlepšit své dovednosti a zvýšit úroveň jejich připravenosti na reálné situace. Tím se zvyšuje efektivita a účinnost jejich nasazení v průběhu mimořádných událostí, což přispívá k ochraně životů a majetku veřejnosti.

4.3.1 Návrhy na zefektivnění vysílání služebních psů a psovodů na místa mimořádných událostí

Vytvoření přesných a flexibilních plánů nasazení služebních psů na místa mimořádných událostí by mohlo zlepšit rychlost a účinnost jejich reakce. Tyto plány by měly obsahovat podrobné informace o vhodných typech a počtech psů, potřebných zdrojích a vybavení, a také o postupech spolupráce s ostatními záchrannými složkami.

To znamená, že by mělo být pečlivě rozpracováno, jaké typy psů jsou pro danou situaci nejvhodnější. Dále by mělo být stanoveno, kolik je minimální počet psů potřebných pro účinné nasazení a jaké zdroje a vybavení budou potřeba pro podporu jejich práce, například speciální obojky, vodítko nebo ochranné vesty.

Kromě toho by měly být v plánech jasně definovány postupy spolupráce s ostatními záchrannými složkami, jako jsou hasiči, záchranáři nebo vojáci. Tímto systematickým přístupem k plánování nasazení služebních psů by bylo možné lépe koordinovat jejich činnost a maximalizovat jejich přínos při řešení mimořádných situací.

Poskytnutí školení a vzdělávání policistům a psovodům o strategiích a postupech pro nasazení služebních psů v různých typech mimořádných událostí by mohlo zvýšit jejich schopnost rychle a efektivně jednat v krizových situacích.

Policisté a psovodi by měli být školeni v identifikaci rizik a potenciálních nebezpečí, které mohou během mimořádných událostí nastat, a v tom, jak na ně co nejlépe reagovat.

Takové předcházející školení a vzdělávání by pomohlo zvýšit připravenost policistů a psovodů na rychlé a efektivní jednání v krizových situacích a minimalizovat rizika spojená s nasazením služebních psů.

Investice do moderních komunikačních prostředků, jako jsou bezdrátové komunikační systémy a GPS sledování, by umožnila lepší koordinaci a monitorování pohybu a činnosti služebních psů během nasazení. Taková modernizace by přinesla významné výhody v oblasti efektivity a bezpečnosti práce s psy. Bezdrátové komunikační systémy by umožnily okamžitou a spolehlivou výměnu informací mezi psovody a dalšími složkami týmu v terénu, což by zvýšilo koordinaci a rychlost reakce.

GPS sledování by umožnilo přesné monitorování polohy a pohybu služebních psů v reálném čase, což by bylo užitečné při jejich nasazení v rozlehlých a náročných terénech. To by zároveň zvýšilo bezpečnost psů a umožnilo rychlejší lokalizaci v případě nouze.

ZÁVĚR

Bakalářská práce detailně zkoumala význam a úlohu služebních psů v bezpečnostních operacích, zejména jejich nasazení v mimořádných situacích a krizových událostech. Prostřednictvím analýzy, kvalitativních rozhovorů a studia literatury jsme identifikovali klíčové silné stránky, slabiny, příležitosti a hrozby spojené s prací těchto psů a jejich psovodů. Naše výzkumná zjištění jasně potvrzují, že spolehlivost a loajalita služebních psů jsou nezbytné pro úspěšné nasazení v terénu, a jejich úspěchy jsou podpořeny efektivní spoluprací se svými psovody.

Diskuze v práci se dále zaměřuje na možnosti zlepšení práce se služebními psy za mimořádných situacích. Navrhli jsme konkrétní opatření, jako je předem stanovené plánování, předchozí školení a vzdělávání psovodů, a investice do moderních komunikačních prostředků, která by mohla výrazně zlepšit efektivitu a bezpečnost jejich práce. Tyto opatření by mohla výrazně zjednodušit a zlepšit práci nejen služebních psů a jejich psovodů, ale také dalších složek integrovaného záchranného systému.

Jako potenciální směry budoucího výzkumu jsme identifikovali potřebu podrobnějšího studia konkrétních typů mimořádných událostí a jejich dopadu na práci služebních psů. Dále je důležité zkoumat inovativní technologie a metody v oblasti výcviku a nasazení těchto psů, což by mohlo přinést další významné pokroky v tomto odvětví.

Bakalářská práce rovněž zdůraznila nutnost pravidelné aktualizace a inovace v oblasti výcviku a technik práce s služebními psy, aby byla zajištěna jejich neustálá schopnost adekvátně reagovat na nové hrozby a výzvy v bezpečnostním prostředí. Důkladná evaluace existujících postupů a metod výcviku by měla být prováděna s cílem identifikovat a implementovat nejlepší praktiky pro maximalizaci účinnosti a efektivity práce služebních psů. Tímto způsobem by bylo možné nejen předcházet případným nedostatkům v jejich výkonu, ale také posilovat jejich schopnost poskytovat rychlou a spolehlivou podporu v případech mimořádných situací.

Celkově lze říci, že tato bakalářská práce má potenciál přispět k lepšímu porozumění a efektivnějšímu využití služebních psů v rámci bezpečnostních operací. Měla by rovněž přinést zvýšení úrovně ochrany veřejnosti a přispět k celkovému zlepšení integrovaného záchranného systému a zvládnutí mimořádných událostí a krizových situací.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BHANDARI, Pritha, 2023. *What Is Qualitative Research? | Methods & Examples*. Online. Dostupné z: <https://www.scribbr.com/methodology/qualitative-research/>. [cit. 2024-04-22].

BRADY, Karen; CRACKNELL, Nina; ZULCH, Helen; MILLS, Daniel. 2018. *Factors associated with long-term success in working police dogs*. Lincoln Velká Británie. ISSN 0168-1591. [cit. 2024-04-29].

Celní správa České republiky, 2017. *Výcvikové zařízení služební kynologie Celní správy České republiky*. In: celnisprava.cz [online]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/onas/Documents/V%C3%BDcvikov%C3%A9+za%C5%99%C3%A0Dzen%C3%AD+slu%C5%BEbn%C3%AD+kynolog>. [cit. 2024-04-22].

COILE, Caroline. *German Shepherd dog*. Online. In: . Dostupné z: <https://www.britannica.com/animal/German-shepherd>. [cit. 2024-05-01].

Česko, 1992. *Zákon č. 555/1992 Sb., České národní rady o Vězeňské a justiční strážci České republiky*. In: [Zákony pro lidi.cz](http://zakonyprolidi.cz) [online]. © AION CS, s.r.o. 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-555>. [cit. 29. 4. 2024].

Česko, 1999. *Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů*. In: [Zákony pro lidi.cz](http://zakonyprolidi.cz) [online]. © AION CS, s.r.o. 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-159>. [cit. 29. 4. 2024].

Česko, 1999. *Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky*. In: [Zákony pro lidi.cz](http://zakonyprolidi.cz) [online]. © AION CS, s.r.o. 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>. [cit. 29. 4. 2024].

Česko, 2000. *Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*. In: [Zákony pro lidi.cz](http://zakonyprolidi.cz) [online]. © AION CS, s.r.o. 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>. [cit. 29. 4. 2024].

Česko, 2000. *Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. In: [Zákony pro lidi.cz](http://zakonyprolidi.cz) [online]. © AION CS, s.r.o. 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>. [cit. 29. 4. 2024].

Česko, 2008. *Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS, s.r.o. 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>. [cit. 29. 4. 2024].

Česko, 2012. *Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS, s.r.o. 2010–2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-17>. [cit. 29. 4. 2024].

Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2024. *Krizové stavy*. Online. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>. [cit. 2024-04-29].

GRABIANOWSKI, Ed, 2024. *How Police Dogs Work*. Online. Dostupné z: <https://people.howstuffworks.com/police-dog2.htm>. [cit. 2024-05-01].

Horská služba České republiky, 2013. *Historie horské služby*. In: *horskasluzba.cz* [online]. Dostupné z: <https://http://www.horskasluzba.cz/cz/horska-sluzba/historie>. [cit. 2024-04-22].

CHALUPA, Kristián, 2021. *Pes jako nenahraditelný kamarád vojáku*. Online. Dostupné z: <https://www.armadninoviny.cz/pes-jako-nenahraditelny-kamarad-vojaku.html>. [cit. 2024-05-01].

Inbound 281, 2024. *The Four Parts of a SWOT Analysis [With Template & Examples]*. Online. Dostupné z: <https://web.inbound281.com/blog/the-four-parts-of-a-swot-analysis>. [cit. 2024-04-29].

JANČAŘÍKOVÁ, Kateřina. 2019. *Záchranářská kynologie – teorie, data, zkušenosti*. Praha, Nakladatelství Plot. ISBN 978-80-7428-354-3. [cit. 2024-04-29]

KENTON, Will; MURRY, Cierra a COURAGE, Ariel, 2023. *SWOT Analysis: How To With Table and Example*. Online. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/s/swot.asp>. [cit. 2024-04-22].

Kolektiv odborníků. 2021. *Speciální výcvik psů*. Praha, Nakladatelství Naše vojsko. ISBN 978-80-206-1930-3. [cit. 2024-04-29]

KRAMER, Martin, 2023. *Co je to USAR?* Online. Dostupné z: <https://www.zezivotais.cz/2023/02/co-je-to-usar/>. [cit. 2024-04-22].

Kynologický klub Brno, Nedatováno. *Obrany*. Online. Dostupné z: <https://kynologie-brno.cz/vycviky/obran/>. [cit. 2024-04-22].

Ministertvo vnitra České republiky, 2016. *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu*. In: mvcr.cz. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>. [cit. 2024-05-01].

Policie České republiky, 2018. *Otevření nového pracoviště metody pachové identifikace*. In: policie.cz [online]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/otevreni-noveho-pracoviste-metody-pachove-identifikace.aspx>. [cit. 2024-04-29].

Policie České republiky, 2024. *Odbor služební kynologie a hipologie*. Online. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/odbor-sluzebni-kynologie-a-hipologie-904727.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. [cit. 2024-04-22].

RULC, Jiří, 2014. *Dějiny československé služební kynologie*. Praha: CanisTR. ISBN 978-80-904210-8-0.

SPOKOJENYPES.CZ S.R.O., 2024. *Border kolie*. Online. Dostupné z: <https://www.spokojenypes.cz/border-kolie/>. [cit. 2024-05-01].

SPOKOJENYPES.CZ S.R.O., 2024. *Rotvajler*. Online. Dostupné z: <https://www.spokojenypes.cz/rotvajler/>. [cit. 2024-05-01].

United kennel club, 1991. *Belgian Shepherd Dog*. Online. Dostupné z: <https://www.ukcdogs.com/belgian-shepherd-dog>. [cit. 2024-04-22].

United kennel club, 1991. *Border Collie*. Online. Dostupné z: <https://www.ukcdogs.com/border-collie>. [cit. 2024-04-22].

United kennel club, 1991. *German Shepherd Dog*. Online. Dostupné z: <https://www.ukcdogs.com/german-shepherd-dog>. [cit. 2024-04-22].

United kennel club, 1991. *Labrador Retriever*. Online. Dostupné z: <https://www.ukcdogs.com/labrador-retriever>. [cit. 2024-04-22].

Vězeňská služba České republiky, 2018. *Věznice Jiřice- základní informace*. In: vs-cr.cz [online]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/veznice-jirice/o-nas/zakladniinformace/>. [cit. 2024-04-22].

VÍTKOVÁ, Iva, 2018. *Labrador retriever*. Online. Dostupné z: <https://www.retriever-klub.cz/plemena/labrador-retriever/>. [cit. 2024-05-01].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Theodor Rotter (uprostřed) v Kladně po nákupu dvou služebních psů (Rulc, 2014)	52
Obrázek 2 Německý ovčák (Coile, 2024).....	52
Obrázek 3 Belgický ovčák Malinois (vlastní fotografie, 2021).....	53
Obrázek 4 Obrany (vlastní fotografie, 2021).....	53
Obrázek 5 Rotvajler (Spokojený pes, 2024).....	54
Obrázek 6 Labradorský retrívr (Vítková, 2018)	54
Obrázek 7 Border kolie (Spokojený pes, 2024).....	55

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 SWOT analýza.....	40
-----------------------------	----

SEZNAM PŘÍLOH

Obrázek 1 Theodor Rotter (uprostřed) v Kladně po nákupu dvou služebních psů (Rulc, 2014)

Obrázek 2 Německý ovčák (Coile, 2024)

Obrázek 3 Belgický ovčák Malinois (vlastní fotografie, 2021)

Obrázek 4 Obrany (vlastní fotografie, 2021)

Obrázek 5 Rotvajler (Spokojený pes, 2024)

Obrázek 6 Labradorský retrívr (Vítková, 2018)

Obrázek 7 Border kolie (Spokojený pes, 2024)